

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 437/2025-41

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti postupom a uzneseniam Okresného súdu Zvolen v konaní sp. zn. 2T/188/2007 a postupom a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. E 6707513719 zo 7. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa bez zastúpenia advokátom, o ktorého ustanovenie žiada, ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 18. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia základných práv na bezplatnú pomoc obhajcu podľa čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), minimálnu mzdu podľa čl. 36 ods. 2 ústavy a súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a bezplatnú obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru postupom a uzneseniami okresného súdu v trestnom konaní o náhrade trov obhajoby a krajského súdu v konaní podľa zákona č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych pohľadávkach“).

II.

2. Sťažovateľ bol v decembri 2010 právoplatne uznaný vinným z lúpeže a od roku 2011 vykonáva trest odňatia slobody, ktorý má skončiť v decembri 2034. Od septembra 2023 poberá starobný

dôchodok, ktorého výška je 271,90 eur a polovica sa mu zráža na náklady výkonu trestu. Sťažovateľ až do marca 2025, keď mal srdcový infarkt, vo výkone trestu pracoval za odmenu, ktorej čistý mesačný priemer predstavoval v druhej polovici roka 2024 približne 280 eur.

3. V ústavnou sťažnosťou namietanom trestnom konaní mal sťažovateľ ustanoveného obhajcu, ktorému bola za jeho obhajobu uznesením vyššieho súdneho úradníka z júna 2018 priznaná odmena a náhrady 1 511,04 eur. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť s tým, že nárok obhajcu je premlčaný. Okresný súd uznesením sudcu z augusta 2018 túto sťažnosť ako nedôvodnú zamietol a v októbri 2018 túto sumu zaplatil obhajcovi. Uznesením vyššieho súdneho úradníka okresného súdu z marca 2019 bolo sťažovateľovi uložené, aby túto sumu štátu nahradil, keďže mu nič nebráni v tom, aby aj vo výkone trestu pracoval a z odmeny štátu nahradil trovy obhajoby. Okresný súd potom túto pohľadávku previedol na vymáhanie krajskému súdu, ktorý vykonáva funkciu justičnej pokladnice podľa zákona o súdnych pohľadávkach.

4. V ústavnou sťažnosťou namietanom konaní o vymoženie súdnej pohľadávky podľa zákona o súdnych pohľadávkach bol uznesením súdneho tajomníka z 26. februára 2025 nariadený výkon uznesenia okresného súdu z marca 2019 zrážkami z pracovnej odmeny sťažovateľa. Proti tomu sťažovateľ podal sťažnosť, v ktorej poukázal na svoje majetkové pomery a zdôraznil, že viackrát bolo rozhodnuté, že nie je povinný nahradiť štátu trovy obhajoby. Navrhol zastaviť výkon zrážok z pracovnej odmeny. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením krajský súd sťažnosť sťažovateľa zamietol. Uviedol, že nemôže preskúmať rozhodnutie okresného súdu z marca 2019, a zdôraznil, že bol nariadený výkon zrážkami z pracovnej odmeny, no nie z dôchodku.

5. Sťažovateľ okrem sťažnosti proti rozhodnutiu súdneho tajomníka podal v marci 2025 sťažnosť, v ktorej namietol, že v januári 2024 navrhol zastaviť výkon rozhodnutia, no krajský súd namiesto toho, aby konanie zastavil, ústavnou sťažnosťou namietaným postupom nariadil zrážky z pracovnej odmeny. K týmto tvrdeniam sťažovateľa sa vyjadril v máji 2025 vedúci justičnej pokladnice tak, že sťažovateľovi uviedol, že ním tvrdené podania z januára 2024 neboli priradené do spisu a ani sa ich nepodarilo nájsť. Doplnil, že obdobnými jeho podaniami sa zaoberala, no nezistila dôvody na zastavenie konania podľa zákona o súdnych pohľadávkach.

III.

6. Sťažovateľ porušenie označených ústavných práv identifikuje v rozhodnutiach okresného súdu, ktoré mali za následok, že mu bolo uložené nahradiť trovy obhajoby, a v tom, že okresný súd o odmene a náhradách obhajcu rozhodol až v roku 2018, hoci jeho vec bola právoplatne skončená už v roku 2010. Poukazuje na to, že inými uzneseniami súdov z októbra 2020, mája a júla 2023 a z apríla 2024 bolo podľa § 558 ods. 1 Trestného poriadku vzhľadom na jeho majetkové pomery rozhodnuté, že nie je povinný štátu nahradiť vyplatenú odmenu a náhrady obhajcov.

7. Prieťahy vidí aj v postupe krajského súdu, keďže konanie na tomto súde začalo v máji 2019, keď mu okresný súd pohľadávku postúpil na vymáhanie, no krajský súd až v roku 2025 nariadil zrážky z jeho odmeny. Podľa sťažovateľa k porušeniu jeho ústavných práv došlo aj namietaným uznesením krajského súdu, keďže jeho vek a zdravotný stav mu nedovoľujú uhradiť pohľadávku. Zastáva názor, že je daný dôvod na zastavenie výkonu rozhodnutia. Sťažovateľ je toho názoru, že jeho ústavné práva boli porušené aj tým, že krajský súd nekonal a nerozhodol o jeho návrhoch z januára 2024, ktorými sa domáhal zastavenia konania. Sťažovateľ namieta, že krajský súd

nezastavil výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy v rozpore s § 13n ods. 1 zákona o súdnych pohľadávkach, podľa ktorého justičná pokladnica na návrh zastaví nariadený výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy, ak povinný po dobu roka nepoberá mzdu aspoň v takej výške, aby sa z nej mohli zrážky vykonávať.

IV.

8. V rozsahu proti postupom a uzneseniam okresného súdu v konaní sp. zn. 2T/188/2007 je ústavná sťažnosť podaná oneskorene, a preto bola podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá. Posledné uznesenie okresného súdu v tomto konaní nadobudlo právoplatnosť ešte v roku 2019, keď aj skončil postup okresného súdu tým, že okresný súd pohľadávku postúpil na vymáhanie krajskému súdu. Právoplatnosťou namietaného uznesenia z marca 2019 a následným postupom vymáhanej pohľadávky krajskému súdu začala sťažovateľovi plynúť dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde. Ústavná sťažnosť proti rozhodnutiam a postupu okresného súdu je podaná zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti.

9. V rozsahu proti postupu krajského súdu a z toho sťažovateľom formulovanej námietky porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá. Na konanie o vymoženie súdnej pohľadávky možno vzťahovať závery, ktoré sa týkajú porušenia tohto základného práva v exekučnom konaní, podľa ktorých exekučný súd nemôže zodpovedať za potenciálne porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov spôsobené dĺžkou celého exekučného konania, ale len za dĺžku rozhodovania o jednotlivých návrhoch v rámci exekučného konania (III. ÚS 867/2016). Postup krajského súdu pri vymáhaní súdnych pohľadávok je kvalitatívne rovnaký ako postup súdu v exekučnom konaní, keď krajský súd počas celého konania rozhoduje o čiastkových otázkach spravidla na základe návrhu niektorej zo strán.

10. Sťažovateľ sa na krajský súd obrátil so sťažnosťou v súvislosti s tým, že mu bolo doručené uznesenie súdneho tajomníka z 26. februára 2025 o nariadení výkonu uznesenia okresného súdu z marca 2019, a to zrážkami z jeho pracovnej odmeny. Na túto sťažnosť reagoval krajský súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením z apríla 2025. V takomto postupe krajského súdu nemožno identifikovať porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

11. Okrem toho sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že v januári 2024 navrhol zastaviť konanie o vymoženie pohľadávky, na čo krajský súd nijak nereagoval. Zo sťažovateľom predložených listín však vyplýva, že túto okolnosť namietol aj sťažnosťou krajskému súdu, ktorý mu uviedol, že jeho podania z januára 2024 sa v spise nenachádzajú, a preto o nich nekonal. K tomu treba uviesť, že aj z listín predložených k ústavnej sťažnosti nevyplýva, že by sťažovateľom tvrdené podania z januára 2024 boli krajskému súdu skutočne doručené, a preto nemožno dospieť k záveru, že by krajský súd porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Z hľadiska postupu krajského súdu je však rozhodujúce to, že krajský súd sťažovateľovi

uviedol, že obdobnými jeho návrhmi sa zaoberal, no nezistil skutočnosti odôvodňujúce zastavenie konania.

12. K tomu treba uviesť, že zastavenie konania o výkon rozhodnutia je upravené v § 10a ods. 1 zákona o súdnych pohľadávkach, podľa ktorého výkon rozhodnutia sa zastaví, ak a) bol nariadený, hoci sa rozhodnutie dosiaľ nestalo vykonateľným, b) rozhodnutie, ktoré je podkladom výkonu, bolo po nariadení výkonu zrušené alebo sa stalo neúčinným, c) priebeh výkonu rozhodnutia ukazuje, že výťažok, ktorý sa ním dosiahne, nepostačí ani na krytie jeho trov, a d) po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané. Z tohto ustanovenia vyplýva, že krajský súd o prípadnom zastavení konania rozhoduje bez návrhu. Ak krajský súd sťažovateľovi uviedol, že nezistil dôvody na zastavenie konania, tak sa jeho návrhom vecne zaoberal, čo vylučuje, že by jeho postupom došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

13. I vo vzťahu k ústavným právam sťažovateľa na bezplatnú pomoc obhajcu, minimálnu mzdu, súdnu ochranu, spravodlivé súdne konanie a bezplatnú obhajobu, ktorých porušenie sťažovateľ vyvodzuje z toho, že krajský súd pochybil, keď na jeho podania nereagoval tak, že by vyhovel jeho sťažnosti proti uzneseniu súdneho tajomníka a konanie o vymoženie súdnej pohľadávky zastavil, je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá. Z tvrdení sťažovateľa nemožno dospieť k záveru, že by bol daný dôvod na zastavenie konania o výkon rozhodnutia tak, ako ich predpokladá § 10a ods. 1 zákona o súdnych pohľadávkach, keďže podstatou tvrdení sťažovateľa nie je to, že by sa rozhodnutie okresného súdu z marca 2019 nestalo vykonateľným, bolo zrušené alebo sa stalo neúčinným, alebo by zaniklo právo ním priznané. Taktiež nemožno dospieť k tomu, že by priebeh výkonu rozhodnutia ukazoval, že výťažok, ktorý sa ním dosiahne, nepostačí ani na krytie jeho trov. Sťažovateľom tvrdené skutočnosti nemožno podriaďiť pod možné dôvody zastavenia konania, v ktorom krajský súd vymáha štátu proti sťažovateľovi uznesením okresného súdu priznanú sumu.

14. Z obdobných dôvodov je vylúčené porušenie ústavných práv sťažovateľa aj tým, že krajský súd nevyhovel jeho sťažnosti proti uzneseniu súdneho tajomníka a nevyhovel jeho návrhu zastaviť výkon zrážok z jeho pracovnej odmeny. V sťažnosti sťažovateľ namietol nesprávnosť právoplatného rozhodnutia okresného súdu z marca 2019. Prostá omylu je odpoveď krajského súdu, ktorý uviedol, že správnosť tohto rozhodnutia nemôže preskúmať. K námietke sťažovateľa o tom, že poberá starobný dôchodok, krajský súd uviedol, že uznesením súdneho tajomníka bol nariadený výkon zrážkami z pracovnej odmeny, no nie z jeho dôchodku. I táto odpoveď krajského súdu je dostatočná, čo platí o to viac, že sťažovateľ už viac pracovnú odmenu nepoberá a zastavenie výkonu rozhodnutia zrážkami zo mzdy je podľa § 13n ods. 1 zákona o súdnych pohľadávkach možné len vtedy, ak povinný po dobu jedného roka nepoberá mzdu aspoň v takej výške, aby sa z nej mohli zrážky vykonávať. Je to tak preto, lebo od nariadenia výkonu rozhodnutia zrážkami z pracovnej odmeny vo februári 2025 rok ani nemohol uplynúť.

15. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku

na ochranu ústavnosti, a preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. augusta 2025

Robert Šorl
predseda senátu